

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_12_INOVACE_A_LH_1.SADA_34

Název klíčové aktivity: I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti

Označení v TK: EU-I/2A-LH-1.sada-č.34

Autor: PaedDr. Ludmila Hulvová

Datum vytvoření: květen 2012

Název DUM: Úvaha Ochrana životního prostředí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 8.

Druh učebního materiálu: pracovní list

Klíčová slova: doplňování chybějících slov, porozumění textu, téma úvahy, typické znaky úvahy, formulace, členění textu, osnova

Anotace:

Aktivita slouží k dalšímu rozvinutí znalostí a dovedností z předcházejících hodin. Doplňování chybějících slov může zabrat žákům dost času, a proto není nutné zařadit do hodiny všechny úkoly (vypracování osnovy měli žáci jako DÚ). Byla zvolena samostatná práce, ale slabší žáci vytvořili skupinky po třech až čtyřech. Celkově byly výsledky dobré.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doplň chybějící slova:

Země krásná, Země milovaná

Myslím si, že dnešní člověk vcelku bez velkého _____souhlasí s tvrzením, že příroda je pro lidstvo nepostradatelná, že se bez ní prostě_____. Tak to slyší děti ve škole, tak to píší v novinách a tak to samozřejmě _____ obyčejný zdravý selský rozum. Ochotně taky potvrzujeme, že naše _____ k přírodě není vždycky nejlepší, že je mnohdy hrozná. Víme taky, že tím naši drahé Zemi _____ a že se to může v _____ lidem_____. Až sem se většina z nás shodne.

Problém nastává, když se máme_____, co s tím udělat, jak to zlepšit. Všimla jsem si, že v tomto okamžiku se zpravidla vytvoří v našich úvahách _____skupiny – *my* a *oni*. Do první skupiny zařadíme sebe a svoje_____, případně lidi žijící podobným stylem života nebo lidi s _____ cíli. Do druhé skupiny pak šupnem ty_____, lhostejno zda jednotlivé lidi nebo velké firmy.

Toto rozlišení _____k tomu, abychom _____přesvědčení, že za nedobré životní prostředí mohou ti druzí. Oni, ne my. To oni by se měli nad sebou zamyslet. Oni by měli být kontrolováni, oni by měli být_____. Neslyšeli jste už někdy podobné věty? Já už mnohokrát.

Ekologové nám mají jako odborníci na problematiku životního prostředí poradit. A taky radí. Máme šetřit vodou, elektřinou, plynem. Máme se uskrovnit a nekonzumovat tolik jídla, nekupovat tolik oblečení, nemáme tak často jezdit autem. Máme rozumně nakládat s odpady, alespoň se máme snažit je třídit, když už je vytváříme. Máme opatrně zacházet s plasty, chemickými hnojivy, postřiky a dalšími přípravky, používat raději ty, které vyrobili na přírodní bázi.

Všechny tyhle a mnohé další rady zní rozumnému člověku rozumně. Opravdu by se nám asi žilo lépe – dýchali bychom čistší vzduch, pili čistší vodu, jedli zdravější a patrně taky chutnější potraviny, měli méně nemocí a alergií Ale tohle pozitivní hodnocení se radikálně změní, jestliže zjistíme, že se radí také nám osobně. Že to nejsou instrukce jenom pro ty obrovské firmy v Ostravě nebo pro našeho nepřijemného souseda. Že se to netýká jenom těch druhých. Týká se to opravdu nás všech.

Řada lidí si myslí, že oni nemohou nic ovlivnit. Jak by mohl jeden člověk něco ovlivnit? Co se zachrání, když zrovna já dneska nepojedu do práce autem, ale vlakem? Proč bych zrovna já neměl přiložit do kotle taky ty odpadky, když to dělá většina lidí v dědině? Nebudu za blbce!

A tak to končí. Když se má omezovat někdo druhý, když se má chovat rozumně a zodpovědně ten vedle, tak to přece všichni jednoznačně podpoříme! Ale když se mluví o nás? My se máme uskrovnit? My máme narušovat svoje pohodlí a zvyky? Tak to by teda opravdu nešlo!

Věřím, že podobných „moudrých a ohleduplných“ lidí bude u nás ubývat a že stále více lidí bude naši Zemi nesobecky obdivovat a milovat. Protože jsem přesvědčena, že to zároveň znamená obdivovat a milovat lidi, kteří na této planetě žijí.

Otázky a úkoly k textu:

1. Je tento text úvaha? Svou odpověď zdůvodni.
2. Jaké je téma této práce?
3. Vyjádři co nejstručněji (2 – 3) věty názor autorky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Je text vhodně rozčleněn? Který odstavec bys zrušil(a) či změnil(a)?
5. Užila autorka typické znaky pro úvahu?
6. Vyhledej formulace typu *myslím*, otázky, výzvy ke čtenáři, příklady ze života.
7. Souhlasíš s názory v textu?

Verze pro vyučující

Doplň chybějící slova:

Země krásná, Země milovaná

Myslím si, že dnešní člověk vcelku bez velkého přemýšlení souhlasí s tvrzením, že příroda je pro lidstvo nepostradatelná, že se bez ní prostě neobejdeme. Tak to slyší děti ve škole, tak to píší v novinách a tak to samozřejmě říká obyčejný zdravý selský rozum. Ochotně taky potvrzujeme, že naše chování k přírodě není vždycky nejlepší, že je mnohdy hrozné. Víme taky, že tím naši drahé Zemi ubližujeme a že se to může v budoucnu lidem vymstít. Až sem se většina z nás shodne.

Problém nastává, když se máme rozhodnout, co s tím udělat, jak to zlepšit. Všimla jsem si, že v tomto okamžiku se zpravidla vytvoří v našich úvahách dvě skupiny – *my* a *oni*. Do první skupiny zařadíme sebe a svoje blízké, případně lidi žijící podobným stylem života nebo lidi s podobnými cíli. Do druhé skupiny pak šupnem ty ostatní, lhostejno zda jednotlivé lidi nebo velké firmy.

Toto rozlišení slouží k tomu, abychom vyjádřili přesvědčení, že za nedobré životní prostředí mohou ti druzí. Oni, ne my. To oni by se měli nad sebou zamyslet. Oni by měli být kontrolováni, oni by měli být trestáni. Neslyšeli jste už někdy podobné větičky? Já už mnohokrát. Ekologové nám mají jako odborníci na problematiku životního prostředí poradit. A taky radí. Máme šetřit vodou, elektrinou, plynem. Máme se uskrovnit a nekonzumovat tolik jídla, nekupovat tolik oblečení, nemáme tak často jezdit autem. Máme rozumně nakládat s odpady, alespoň se máme snažit je třídit, když už je vytváříme. Máme opatrně zacházet s plasty, chemickými hnojivy, postřiky a dalšími přípravky, používat raději ty, které vyrobili na přírodní bázi.

Všechny tyhle a mnohé další rady zní rozumnému člověku rozumně. Opravdu by se nám asi žilo lépe – dýchali bychom čistší vzduch, pili čistší vodu, jedli zdravější a patrně taky chutnější potraviny, měli méně nemocí a alergií Ale tohle pozitivní hodnocení se radikálně změní, jestliže zjistíme, že se radí také nám osobně. Že to nejsou instrukce jenom pro ty obrovské firmy v Ostravě nebo pro našeho nepřijemného souseda. Že se to netýká jenom těch druhých. Týká se to opravdu nás všech.

Rada lidí si myslí, že oni nemohou nic ovlivnit. Jak by mohl jeden člověk něco ovlivnit? Co se zachrání, když zrovna já dneska nepojedu do práce autem, ale vlakem? Proč bych zrovna já neměl přiložit do kotle tady ty odpadky, když to dělá většina lidí v dědině? Nebudu za blbce!

A tak to končí. Když se má omezovat někdo druhý, když se má chovat rozumně a zodpovědně ten vedle, tak to přece všichni jednoznačně podpoříme! Ale když se mluví o nás? My se máme uskrovnit? My máme narušovat svoje pohodlí a zvyky? Tak to by teda opravdu nešlo!

Věřím, že podobných „moudrých a ohleduplných“ lidí bude u nás ubývat a že stále více lidí bude naši Zemi nesobecky obdivovat a milovat. Protože jsem přesvědčena, že to zároveň znamená obdivovat a milovat lidi, kteří na této planetě žijí.